

Nogle sjældnere samt nogle for vor Fauna ny Dipterer.

I.

Af Will. Lundbeck.

Efterat der siden 1907 er publiceret fire Dele af Diptera Danica, omfattende samtlige *Orthorrhapha brachycera* paa den lille Familie *Lonchopteridae* nær, anser jeg det for rigtigst nu at meddele en Del imidlertid gjorte Fund af sjældnere eller for Faunaen helt ny Arter, samlede dels af andre, dels af mig selv. Jeg tør nemlig ikke vente at kunne give noget samlet Tillæg foreløbigt, og da mit Arbejde synes at have vakt nogen Interesse for Diptererne, bør en Meddelelse om ny Fund næppe opsættes. For Fuldstændigheds Skyld medtager jeg nogle Arter, omtalte af Axel Petersen i 1912 (Entom. Medd. 2, IV, 354). De for Faunaen ny Arter, som ikke findes i Dipt. Dan., er betegnede med en *.

Stratiomyidae.

Pachygaster minutissima Zett. Larven til denne Art, der kun var kendt i faa Eksemplarer fra Dyrehaven og Bromme Plantage, blev taget i Antal i Tyvekrogen 9-5 og 12-6-1907 under Granbark (Th. Mortensen og Forf.) Imagines kom frem 29-5 til 15-7. Grunden til, at den blev opdaget, var den, at da første Del af Dip-

tera Danica udkom, hvori den ganske lignende Larve til *P. tarsalis* var afbildet, kendte Dr. Mortensen denne og gjorde mig opmærksom paa Forekomststedet.

Oxycera Meigenii Stæg. Af denne sjældne Art toges et Antal, alle Hunner, ved Ryde 25-7-1913 (Kryger); den sværmede over en Grøft med raaddent Vand. Paa Planter i Grøften toges et Antal Æggehobe, uden Tvivl af denne Art.

Oxycera Fallenii Stæg. Syv Eksemplarer, alle Hunner, i Ordrup Mose fra 5-8 til 10-8-1913 (J. C. Nielsen); af Arten var tidligere ialt taget 10 Eksemplarer. Den blev for mange Aar siden taget i Ordrup Mose, men har ikke været set der siden; det viser sig altsaa nu, at den dog har holdt sig paa Lokaliteten; den yngler sikkert i den mudrede Grøft, der løber gennem Mosen.

Oxycera leonina Panz. Af denne Art, af hvilken tidligere kun kendtes to Eksemplarer, blev tre Hunner tagne i Ordrup Mose 9-8 og 10-8-1913 (J. C. Nielsen).

Oxycera formosa Meig. Nogle faa Eksemplarer ved Nysted 27-7 og 6-8-1913 (L. Jørgensen). Arten var tidligere kun kendt i en halv Snes Eksemplarer fra Omegnen af København og Dyrehaven.

Odontomyia argentata F. Denne som sjælden ansete Art viser sig at være temmelig almindelig, i alt Fald i Nordsjælland, men den skal søges i det tidlige Foraar; den er i de senere Aar taget i Ordrup Mose, Ermelund, Trørød, Lyngby Mose, Ørholm, Tyvekrog, ved Fønstrup Dam og Hillerød. Tiden er 23-4 til 3-6. Puppen blev sigtet ved Fønstrup Dam 20-4.

Sargus flavipes Meig. Et lille Antal toges paa Bornholm i Nærheden af Hammeren 15-8 og 16-8-1911 (Forf.); den sad især paa Blade af Avnbøg.

Beris clavipes L. En Hun, Hald 28-6-1910 (Forf.)

Beris chalybeata Forst. En Hun, Hald 27-6-1910 (Forf.)

Beris Morrisii Dale. Af denne sjældne Art var der

hidtil kun kendt fire Eksemplarer; i 1909 den 5—7 tog J. C. Nielsen en Hun ved Lohals, og i 1913 tog jeg den der i Antal fra 9—7 til 24—7, især paa Blade af Hassel. Den forekom kun paa et enkelt Sted i Stigtehaven nær Stranden.

Xylophagidae.

Xylomyia maculata Meig. Denne Art vides ikke at være bleven taget som Imago i senere Tid; derimod er Larver og Pupper tagne i en hul Bøg ved Ørholm 1—7—1908, 22—6—1909 og 3—6—1911; Imagines udkom 12—6 til 4—7. Ogsaa de tidligere kendte Eksemplarer vare for største Delen klækkede.

Tabanidae.

Hexatoma pellucens F. En Hun, Geel Skov (E. Suen-son); der er saaledes nu taget to Eksemplarer, begge Hunner, her i Landet.

Tabanus plebejus Fall. En Hun, Raavad 24—6—1911 (Kryger); der var tidligere kun kendt fire Eksemplarer.

Leptididae.

Atherix ibis F. Denne hidtil sjældne Art er senere taget i ikke faa Eksemplarer, men ligesom tidligere kun i det sydligste og midterste Jylland; Nørholm ved Varde (A. Petersen og Esben Petersen), Vejle, Greisdalen, Hurup nær Horsens og ved Lemming Bæk (Esben Petersen); Tiden er 3—6 til 5—7. Esben Petersen gjorde et ganske interessant Fund, idet han i Nørholm Skov fandt Æggemasser af denne Art i Juli 1909. Æggemasserne, der som bekendt tillige indeholder Hunnerne, hvilke bliver siddende paa Æglægningsstedet og dør der, sad paa Enden af en Brobjælke over Aaen; der var ialt tre, den største saa stor som et Barnehoved, de to andre mindre.

Atherix marginata F. Af denne Art var tidligere kun

kendt ét Eksempplar; Hr. Esben Petersen tog en Hun i Nørholm Skov 30—7—1909.

Chrysopilus aureus Meig. Af denne Art var hidtil kun taget nogle faa Eksemplarer; jeg har siden taget den ved Lohals i 1909 og 1913 i stort Antal; den toges især paa Blade af Rubus og Nelder i et levende Hegn; desuden har jeg taget enkelte Eksemplarer ved Rørvig og Faxe Ladeplads; Tiden er 30—6 til 28—7. Arten er kun taget paa Sjælland og Langeland.

* *Spania nigra* Meig. Af denne for vor Fauna ny Art har Axel Petersen (Entom. Medd. 2, IV, 1912, 354) taget en Hun ved Silkeborg 25—6—1911. Beskrivelsen viser, at Arten er rigtig bestemt.¹⁾ Det er meget interessant, at denne Slægt nu er funden hos os; det maatte ventes, at den forekom her, da den findes over største Delen af Europa. Slægten indeholder kun denne ene Art, der er udbredt fra Lapland til Italien.

Acroceridae.

Acrocera globulus Panz. P. Kryger tog denne Art i Antal i Fortunens Indelukke 2—7—1912. Eksemplarerne, baade Hanner og Hunner, sad paa en død Gren.

¹⁾ Jeg maa her gøre opmærksom paa et Par Fejl, som findes i Axel Petersens citerede Arbejde. *Spania nigra* opføres under 18 Familie: *Leptididae*. 2den Underfamilie: *Chrysopilinae*. 6 Slægt: *Spania*. Men da Forfatteren intet siger om, i Henhold til hvilket System eller hvilket Arbejde disse Numre anføres, bliver de uforstaaelige. Efter *Spania* opfører Forfatteren derpaa: Underslægten *Hilara* Meig. Man maa altsaa tro, at *Hilara* er en Underslægt under *Spania* og hører til Familien *Leptididae*, medens den i Virkeligheden hører til Empiderne og staar fjærnt fra Lep-tiderne. Naar Forfatteren kalder *Hilara* en Underslægt, er dertil at bemærke, at Meigen i 1822 opstillede *Hilara* som Slægt, og denne er siden aldrig bleven bestridt eller nogensinde reduceret til Underslægt, ligesom der indenfor Slægten *Hilara* ejheller findes Underslægter.

Oncodes gibbosus L. Denne Art fandtes i Antal af P. Kryger i Ryget Skov ved Farum Sø 14-7-1912. Eksemplarerne var alle Hunner.

Asilidae.

Dioctria linearis F. Denne vor sjældneste *Dioctria*-Art tog jeg i stort Antal i Skovene ved Faxe Ladeplads 11-7 til 23-7-1912; endvidere tog jeg nogle Eksemplarer ved Lohals i Juli 1909 og 1913.

Rhadiurgus variabilis Zett. Et Eksemplar ved Tisvilde 9-7-1909 (Forf.)

Antipalus varipes Meig. Denne Art er hyppig ved Tisvilde, hvor jeg tog et større Antal i 1909; den toges med *Phyllopertha horticola* og større Ichneumonider som Bytte.

Epitriptus arthriticus Zell. Hidtil var kun kendt fem Eksemplarer af denne Art; siden er der taget to Eksemplarer ved Sminge nær Silkeborg 10-7-1909 (Esben Petersen) og et ved Lohals 1-7-1909 (Forf.)

Bombyliidae.

Anthrax afer F. To Eksemplarer ved Hammeren 24-7-1907 (Esben Petersen).

Anthrax circumdatus Meig. Eksemplarer ere tagne ved Rørvig, Faxe Ladeplads og ved Hammeren i Juli.

Therevidae.

Thereva arcuata Loew. En Han toges 18-8-1909 paa Christianshavns Vold, den samme Lokalitet, hvor den tidligere er taget (Forf.)

Thereva circumscripta Loew. En Han og en Hun, klækkede, Ryget Skov (Kryger); Pupperne toges i Muldvarpeskud 3-6-1910, Imagines kom ud 12-6 og 15-6.

* *Psilocephala ardea* F. Af denne for vor Fauna ny Art har Esben Petersen taget en Hun i Nørholm Skov ved Varde 30-7-1909. Arten er den i Dipt. Dan. op-

førte *T. fuscipennis* overordentlig nærstaaende (og de to Arters Forhold er næppe endnu ganske klargjort), men adskiller sig ved (oftest) lukket fjerde Bagrandcelle. Naar *Psilocephala* antages som Slægt, skilt fra *Thereva* ved nøgen Pande og Ansigt, hører *fuscipennis* ogsaa til denne Slægt. *P. ardea* er udbredt over største Delen af Europa.

Empididae.

Rhamphomyia spissirostris Fall. Amager 21—5 til 25—5—1911, Egholm ved Skelskør 28—5—1911 (Forf.); Arten toges ligesom tidligere i faa Eksemplarer, sværmende mellem Mængder af *R. dissimilis* over Vand.

Rhamphomyia spinipes Fall. En Hun, Mølbæk nær Silkeborg 1—10—1911 (Esben Petersen), en Hun, Ermelund 29—9—1913 (Forf.)

* *Rhamphomyia vespertilio* Zett. Af denne for Faunaen ny Art har Esben Petersen taget en Hun ved Funder nær Silkeborg 21—5—1911. Arten vil i min Tabel i Dipt. Dan. komme under Nr. 5, idet den har Dersocentralbørsterne flerrækkede; den ligner nærmest *vesiculosa* og har ligeledes mørke Halterer, men Vingerne er af almindelig Bredde og ikke brune, Thorax har ingen Midterstribe, og foruden at Baglaar og Skinneben er fjerde paa begge Sider, ere Mellemlaarene ligeledes fjerde paa begge Sider og Forlaarene underneden; endelig viser Arten en ejendommelig Karakter, idet Abdomens fjerde Dorsalring paa den ombøjede, nedadvendende Siderand bærer nogle stærke, tornlignende Børster. Zetterstedt siger, at det er Ventralsegmentet, der er tornet, men Tornene sidder i Virkeligheden paa Siderandene af Dorsalsegmentet. Zetterstedt kendte ligeledes kun Hunnen; Hannen er ikke beskrevet, den nævnes af Frey (Act. Soc. pro Faun et Flor. Fenn. 37, 1913, 28, 48) fra Finland, men beskrives ikke. Arten findes i sydlige Sverrig og Finland og synes at have sin Sydgrænse hos os.

* *Rhamphomyia curvula* Frey. Af denne ligeledes for

Faunaen ny Art tog jeg en Han i Lyngby Mose 4—6—1912. Arten er først opstillet i 1913 af Frey (l. c. 22, 36); den er meget lig *tibiella*, men Penis er mørk og danner en simpel Bue, der ikke er bugtet ved Grunden; Hunnen har simple, ikke fjerede Ben. Arten kendes iøvrigt kun fra Finland.

Rhamphomyia flava Fall. Af denne Art, af hvilken tidligere kun to Eksemplarer var tagne, har jeg taget en Hun 15—7—1912 ved Faxe Ladeplads.

Rhamphomyia hybrida Zett. En Hun 25—7—1912, Faxe Ladeplads (Forf.).

Anacrostichus nitida Meig. To Hanner, den ene i Ryget Skov 12—5—1911 (Forf.), den anden ved Funder nær Silkeborg 21—5—1911 (Esben Petersen).

Pterempis lamellicornis Beck. En Hun, Ermelund 18—5—1910 (Forf.).

Pterempis serotina Loew. En Han og to Hunner, Mønsted nær Viborg 11—8—1911 (Esben Petersen).

Empis opaca Meig. En Hun ved Laurberg syd for Randers 22—5—1910 (Esben Petersen).

* *Hilara flava* Schin. Af denne for Faunaen ny Art tog Axel Petersen (Entom. Medd. 2., IV, 1912, 355) begge Køn ved Ringsted 8—6 til 7—7—1911. Jeg tog to Hunner i Frederiksberg Have og i Dyrehaven 30—6 og 1—7—1913. Den er let kendelig blandt de danske Arter ved sin gule Farve. Arten har sin Nordgrænse i Danmark og gaar ned til Østrig.

Hilara cornicula Loew. Denne Art, der kun var kendt fra ældre Tid, fra Lersøen, er siden taget flere Steder, Dyrehaven, Bøllemosen, Lyngby Mose, Bagsværd; Tiden er 4—6 til 6—7 (Forf.).

Hilara clypeata Meig. En Han, Ermelund 18—5—1911 (Forf.).

* *Hilara anglodanica* Lundbeck. Denne ny Art har jeg beskrevet i 1913 (Vidensk. Medd. fra Nat. For. 64, 1913, 325). Jeg havde taget den paa Bornholm i Almin-

dingen i 1911 og i Dyrehaven i 1912; i 1913 tog jeg den igen i Dyrehaven i stort Antal paa samme Lokalitet som Aaret før, sværmende over en Vandgrøft 1-7 og 7-7. I min Tabel i Dipt. Dan. vil den komme under Nr. 8, men adskiller sig fra *nigrina* ved ikke mørke Ving-er og fra *quadrifaria* ved lysegraat Thorax; Hunnen adskiller sig fra begge Arter ved simple Bagskinneben. Ar-ten forekommer ogsaa i England.

Hilara aëronetha Mik. Af denne vor største *Hilara*-Art var hidtil kendt to Hanner fra Hald, tagne i 1910; i 1913 tog jeg en Han i Dyrehaven 7-7.

Hilara niveipennis Zett. P. Kryger tog to Pupper i Muldvarpeskud ved Ørholm 9-5-1911, der udkom to Hanner i de følgende Dage.

* *Hilara canescens* Zett. Af denne for Faunaen ny Art meddeler Axel Petersen (Entom. Medd. 2, IV, 1912, 355) at han har taget en Han ved Silkeborg 28-5-1907. Forfatteren anfører, at hans Eksemplar er bleven sammenlignet med Arten *canescens* i Riksmuseet i Stockholm; det er saaledes næppe Typen, den er bleven sammenlignet med, Zetterstedt havde kun én Hun, der sikkert findes i hans Samling i Lund. Arten er udbredt fra det sydlige Sverrig til Schweiz.

Hilara griseola Zett.? Axel Petersen anfører (l. c.) denne Art, men er ikke sikker paa Bestemmelsen; han har taget fire Hanner ved Horsens og Silkeborg.

Hilara gallica Meig. En Hun, Tisvilde 4-6-1913 (J. C. Nielsen).

Hilara cingulata Dahlb. To Hanner, Fejø 2-6-1912 (L. Jørgensen).

* *Gloma fuscipennis* Meig. Af denne for vor Fauna ny Art og Slægt tog jeg en Han og en Hun i Dyrehaven 1-7 og 7-7-1913; den sværmede over en Vandgrøft sammen med *H. anglodanica*. I Katal. d. palaärkt. Dipt. II, 1903, 270 opføres Slægten under *Hemerodromiinae*; dette er urigtigt, den hører sikkert til *Empidinae*,

hvor ogsaa Schiner har den. Den kendes let fra de herhen hørende Slægter ved sine ejendommelige Antenner, der har tredie Led nærmest skiveformet, men med andet Led strækkende sig med en Forlængelse ind i det; det bærer dorsalt, nær Spidsen, en lang, pubescent Arista. Slægten indeholder kun den ene Art, idet den af Becker opstillede Art *ossicula* sikkert er identisk med *fuscipennis*. Den er udbredt fra det sydlige Sverrig til Frankrig.

Microphorus anomalus Meig. En Hun, Faxe Ladeplads 17—7—1912 (Forf.).

Oedalea stigmatella Zett. En Han, Ørholm 27—7—1911 (Forf.).

Clinocera Wesmaelii Macq. Af denne Art var der hidtil kun taget et Eksemplar i Jylland; i 1911 tog jeg et stort Antal paa Bornholm i Almindingen 8—8 til 10—8; den sværmede over en Bæk i Skoven.

Hemerodromia precatória Fall. Tre Hunner, 8—8 og 9—8 1911 i Almindingen (Forf.).

Dolichocephala guttata Hal. En Han, 8—9—1913, Charlottenlund ved en vaad Grøft (Forf.).

Chersodromia cursitans Zett. Egholm ved Skelskør, paa Stranden, 28—5—1911 (Forf.).

Chersodromia arenaria Hal. Egholm ved Skelskør, sammen med foregaaende (Forf.).

Chersodromia incana Walk. Paa Stranden ved Sandvig 12—8—1911 (Forf.).

Symballophthalmus dissimilis Fall. En Han, Ryget Skov ved Farum Sø 6—6—1911 (Kryger); en Hun, Frederiksberg Have 30—6—1913 (Forf.).

Tachydromia cothurnata Macq. Nogle Eksemplarer i 1911 og 1912 i Dyrehaven og Lyngby Mose fra 4—6 til 8—7.

Tachydromia annulipes Meig. En Hun, Ermelund 22—6—1911; et Antal Hanner, Stevns 19—7—1912 (Forf.). Som omtalt i Dipt. Dan. III beskrev Zetterstedt Hunnen som afvigende fra Hannen ved helt gule Forlaar,

medens Meigen ikke omtalte noget saadant; jeg opkastede derfor Tvivl om Zetterstedts Bestemmelse af Hunnen, og det viser sig, at dette var berettiget; Hunnen har, ligesom Hannen, Forlaarene sorte til henimod Spidsen.

Tachydromia albicornis Zett. To Hunner, Lyngby Mose 8—7—1911 og Ordrup Krat 21—6—1912 (Forf.).

Tachydromia exigua Meig. I Antal ved Fure Sø 11—7—1911 (Forf.); den sad paa Bladene af en Pil ved Søen.

Tachydromia pallipes Fall. En Han, Ordrup Mose 21—7—1911 (Forf.).

Tachydromia nigritarsis Fall. To Hunner, Hammeren 13—8—1911 (Forf.).

Tachydromia longicornis Meig. Tre Hunner, Hareskov 2—6—1911, Ordrup Mose 15—7—1911 og Hammeren 16—8—1911 (Forf.).

Tachydromia albiseta Panz. En Hun, Faxe Ladeplads 21—7—1912 (Forf.).

Dolichopodidae.

Neurigona pallida Fall. En Hun, Dyrehaven 7—7—1913 (Forf.).

Eutarsus aulicus Meig. To Hanner, Mønsted nær Viborg 11—8—1911 (Esben Petersen).

Dolichopus laticola Verr. I Dipt. Dan. IV har jeg beskrevet en ny Art, *D. varitibia*. Det har senere vist sig, at den er identisk med den af Verrall i 1904 opstillede *D. laticola*. Verrall havde fejlagtig beskrevet Epistoma som strækkende sig til Øjets Underkant, omtrent som hos *Hygroceleuthus*, og dette forhindrede mig i at kende Arten. Jeg har senere identificeret den ved Sammenligning med Typen. Arten forekommer saaledes ogsaa i England.

Dolichopus remipes Wahlb. Denne vor smukkeste *Dolichopus*-Art tog jeg igen i 1913 i Bøllemosen i Antal.

Dolichopus Wahlbergi Zett. Denne interessante Art

tog jeg i stort Antal i Skovene ved Lohals 20—7 til 30—7 1913. Den sad paa lave Planter i den fugtige Skovbund, og den var omtrent den eneste *Dolichopus* paa de Steder, hvor den forekom. Det viste sig atter, at den saa nærstaaende *D. plumipes* ikke forekommer sammen med den.

Dolichopus festivus Hal. Af denne Art tog jeg et Antal Eksemplarer ved Lohals 12—7 til 28—7—1913. De toges paa Planter i et solbeskinnet levende Hegn.

Dolichopus linearis Meig. En Han ved Lundeberg paa Fyn 19—7—1913 og en Hun ved Lohals 30—7—1913 (Forf.).

Hercostomus chalybeus Wied. Et Par Hunner, Tranekær 18—7—1913 (Forf.).

Hercostomus assimilis Stæg. En Hun, Lohals 9—7—1913 (Forf.).

Chrysotus cilipes Meig. En Hun, Lohals 23—7—1913 (Forf.).

Chrysotus cupreus Macq. Et Antal Eksemplarer, Lyngby Mose, Frederikslund, Lundeberg paa Fyn og Lohals 27—5 til 23—7—1913 (Forf.).

Argyra auricollis Meig. En Han, Bagsværd Sø 20—6—1913 (Forf.).

Syntormon tarsatus Fall. En Hun, Bagsværd Sø 20—6—1913 (Forf.).

Xiphandrium fasciatum Meig. En Hun, Bagsværd Sø 24—6—1913 (Forf.).

Medeterus pallipes Zett. Nogle Eksemplarer ved Tranekær, paa Stolper, 18—7—1913 (Forf.).

* *Medeterus signaticornis* Loew. Af denne for Faunaen ny Art fandt jeg et overset Eksempel i mit Magasin; Eksemplet, en Hun, er taget i Tyvekrogen 12—6—1907 (Forf.). Arten kendes let paa den røde Basis af Antennerne. Arten er iøvrigt kendt fra Mellemeuropa.

Hydrophorus bipunctatus Lehm. Af denne Art tog

jeg et Antal Eksemplarer ved Bredden af Fure Sø 29—8—1913.

Bathycranium bicolorillum Zett. To Hunner, Lohals 30—7—1913 og Lyngby Mose 18—9—1913 (Forf.).

Schoenophilus versutus Walk. Af denne Art, af hvilken hidtil kun kendtes to Eksemplarer, har Dr. Mortensen taget en Hun ved Bovbjerg 31—7—1908.